

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravlništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun. 17.

1-20. Vredstve
1100, 1200, 1300, 1400, 1500, 1600, 1700, 1800, 1900, 2000, 2100, 2200, 2300, 2400, 2500, 2600, 2700, 2800, 2900, 3000, 3100, 3200, 3300, 3400, 3500, 3600, 3700, 3800, 3900, 4000, 4100, 4200, 4300, 4400, 4500, 4600, 4700, 4800, 4900, 5000, 5100, 5200, 5300, 5400, 5500, 5600, 5700, 5800, 5900, 6000, 6100, 6200, 6300, 6400, 6500, 6600, 6700, 6800, 6900, 7000, 7100, 7200, 7300, 7400, 7500, 7600, 7700, 7800, 7900, 8000, 8100, 8200, 8300, 8400, 8500, 8600, 8700, 8800, 8900, 9000, 9100, 9200, 9300, 9400, 9500, 9600, 9700, 9800, 9900, 10000.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Ne zavajajte nas v krivico!

Neki podjetnik, ki je obenem naročnik »Napre-
ja«, nam piše:

»V Vašem listu od 13. t. m. pišete razne ne-
umnosti o mojem podjetju. Pričakoval bi bil vsaj
malo več pameti in boljše poročevalca.

Morali bi bili pa imeti toliko taktosti, da bi
si zadržali številko, ki je bila namenjena meni.

Toliko na Vaše znanje.

S spoštovanjem; N. N.

Temu in vsem podobnim gospodom iz kapita-
lističnega sveta se prav nič ne čudimo, da nam na-
mesto stvarnega poročila, ki bi bilo res stvarno,
boljše in pametnejše nego je bil objavljeni dopis
našega poročevalca, se prav nič ne čudimo, če
nam priporočajo tako »taktost«, kakor jo imajo
n. pr. klerikalci. Klerikalci napadajo v svojih časopisih
kmeti, pa mu odtegnejo tiste časopise, da ne
bo hud; »Pravico« dobivajo namreč samo delavci
v listih za kmete pa napadajo delavce, ki seveda
tudi ne bo vedel, da ga napadajo, ker je tako za-
bit, da čita samo tiste liste, ki ga ne napadajo.
Mi pravimo, da je tak način pisanja lopovski in
mi, ki ne maramo biti lopovi, ne bomo nikdar nobe-
mu napadencu zadržali dotične številke »Napreja«,
v kateri je bil napaden. Sicer si pa tudi ne želimo,
da bi bili naši naročniki tako nerodni, da bi si dali
ukratiti posamezne številke, nasprotno, zahtevamo,
naj vsak reklamira vsako številko, ki je ni dobil.
In kaj bi rekel g. podjetnik, če bi čital o napadu
še v reklamiranem listu? Upamo, da bi bil hud,
da smo mu hoteli ukratiti njegove s plačano naroč-
nino pridobljene pravice iz — strahu pred njim.

Vsem priporočamo, naj si vzgoje v svoji oko-
lici take prijatelje, da bo že enkrat prenehalo za-
hrbno napadanje. Pravi prijatelji bi morali namreč
napadencu o. ozoriti na napad, ne pa se mu za
hrbtom škodoželjno smejati. Potem ne bo nihče več
smatral za pametno in taktost, kar je v resnici ne-
umno in netaktost. Že beseda sama pove, da je ne-
smisel očitke skrivati. Očitki so namreč tisto, kar
kdo v oči pove, za hrbtom očitati je nemogoče, za
hrbtom se da le blatiti in lagati.

Od svojih načel ne odstopimo, pa četudi zgu-
bimo polovico naročnikov. Ta podjetnik je včasih
v »Napreju« tudi inseriral, zdaj pa ne mara več —
pa se ne more pobahati, da bi ga bili za inserat
prosili ali mu celo obljubljali pri tem izpremembo
kurza. Mi vemo, da je naša poštena pisava vseč
zavednim delavcem in da ne more biti vseč pod-
jetnikom, ki naročajo naš list samo zato, da pozna-
jo delavsko gibanje, ne pa zato, bi ga podpirali.
Pride pa čas, ko bodo tudi najbogatejši podjetniki
izprevideli, da so si z nakopičenim zlatom pridobili

uboganje nezavednih sužnjev, ki niso niti dobri de-
lavci niti zvesti hlapi, da pa niso dosegli tiste
sreče, ki si je tudi kapitalist želi. Ta sreča je le
v zavesti, da je človek delal tisto, kar je prav.

Naši sodrugi naj ne mislijo, da smo o tem
pisali tako široko zato, da prepričamo kapitaliste.
Sele ob smrtni urini bo žal, da ni podpiral dobre
stvari, zlasti da ni plačeval progresivnega davka,
ki je vsekakor poštena uredba. Nemogoče je pri-
čakovati, da spravimo velbloda skozi šivankino
uho. Pisali smo o tem tako obširno zato, ker so
tudi med delavci še vedno taka naziranja, zlasti
glede napadov! Koliko delavcev je že »Naprej«
odpovedalo, ker je napadel njihovega prijatelja!
Koliko zadržanih inseratov pogrešamo iz istega
razloga! Koliko delavcem bo šele ob smrtni uri
žal, da niso podpirali dobre stvari! Te hočemo
prepričati, te hočemo spraviti skozi šivankino uho,
ker niso velblodi, še velblodski ne, ampak prav
tanke nitke. Te hočemo spraviti skozi šivankino
uho, ker vemo, da bodo potem združene tvorile
močno vrv, ki bo vse velblode vodila k — pravici.

Poročilo h konferenci GRSJ

2. avgusta v Ljubljani.

[K poročilu, ki smo ga objavljali te dni, smo
prejeli še sledeče vrste, ki ohranjava v glavnem
dogodke s konference na predvečer 3. tm. Sledeče
poročilo je malo zabrisano, pa bi želeli, da nam
kdo natančneje opiše, kaj se je na predvečer vse
zgodilo, da bo že končano poročilo o kongresu
3. tm. jasnejše. V ostalem si vse te številke o stro-
kovnem kongresu dobro shranite, ker bo treba še
kaj spregovoriti. Ur.]

Predsednik Svetek otvori konferenco ob 4.
popoldne in razlaga veliko delo, ki ga je Strokov-
na komisija zadnja leta izvršila, zlasti za zedinjenje
in upostavitve enotne smeri. Rekel je: Pred dnevi
smo živeli skoraj v dobi ital. fašizma, padale so že
človeške žrtve in tudi že naši sodrugi. Prav bi bilo,
če bi ta kongres imel tako moč, da bi mogel po-
svariti vse delavce v Sloveniji in Jugoslaviji: Pro-
letarci, združite se na socialističnem programu! —
in da bi dal proletariatu edinstvo in znanje. Sodru-
gi, ali nas bo zedinil ta kongres, ali pa ječe. —
Nadalje pozdravlja Svetek došle goste iz Beograda
in Zagreba, Zastopnike GRSJ in sicer Blagoja Bra-
činca iz Beograda, Krekiča iz Beograda, Pfeiferja,
zastopnika privatnih nameščencev iz Zagreba, ter
zastopnika »Svobode« iz Ljubljane Golouha in za-
stopnika Kons. društva za Slovenijo Jurčiča. [So-
cialistična stranka se ni pozdravila, dasiravno so
strokovne organizacije socialistične. Op. poroč.]
Svetek se spomni umrlega s. Viljema Bugšeka. De-

legati se dvignejo v znak pietete. Ko je Svetek kon-
čal svoj veliki govor, je dobil besedo Bračinac: Vi
se danes sestajate, da izdelate organizacijo Slovenije.
Situacija delavskega razreda v Jugoslaviji je težka,
kapitalistični razred meče danes delavce iz podjetij.
Še nobena vlada, ki je izšla iz buržoazije, ni skr-
bela nič za delavstvo, vsaka je proizvajala eksploa-
tacijo proletariata. Vi imate dve fronti, v kapitali-
stih v tovarnah in drugo fronto v destruktivnih
elementih.

Haramina (tajnik Opšteg radničkog saveza Ju-
goslavije): Mi smo sosedji s Slovenci. Videti je, da
se vodi v Sloveniji borba, kakor je bila tudi pri
nas v Hrvatski Slavoniji. Mi smo že prestali komu-
nistični val, ki se zaletava v vas.

Rado Čelešnik (v imenu Delavske zbornice):
Ko boste pregledali svoje resolucije, pomislite, da
imamo socialno zakonodajo in delavske zbornice, a
vse to le na papirju, vlada n. pr. še ni odredila po-
biranja prispevkov za Delavsko zbornico.

Jurčič (Kons. dr. za Slov.): S strokovnimi or-
ganizacijami skupno delamo, saj imamo skupen cilj.
Gospodarske organizacije hočejo zregulirati cene
na živilih in drugih potrebščinah, a strok. org.
izenačiti delavcem plače.

Golouh (v imenu centrale »Svobode«): Želim
kongresu največjega uspeha. Kulturno društvo ho-
če, da ga sindikalne organizacije podpirajo.

Nato se predlaga za drugi dan poslovni red,
po katerem so se določile tudi razne komisije, ki
bi delovale med časom poročil predsednika in taj-
nika, in sicer takole: od 8. do 9. debata o poročilih,
od 9. do 10. delovanje komisij: verifikacijska, komi-
sija za pravilnik, pritoževalna komisija itd., od 11.
do 12. referat o pravilniku, od 12. do 14. odmor.
od 14. do 16. volitev novega odbora. Glasovanje
se vrši z navadno večino glasov z vžiganjem rok.
Le če zahteva ena tretjina delegatov, se mora gla-
sovati po številu članstva.

Ogromno število zastopane članstva je
vodstvo SK spravilo na ta način skupaj, da so se
verifikacijskemu odboru predložili spisi, češ da so
vse organizacije točno obračunale. Tako je na pr.
organizacija privatnih nameščencev poslela obračun
še na predvečer konference. A tudi železnica iz
Maribora ter usnjari so imeli vse plačano. Če bi
šlo strogo po pravilniku in po vrstnem redu, bi
spadalo 1500 do 2000 glasov med zamudnike in
baš ti zamudniki so tvorili oni plus, ki je izrekel
zaupanje bivšemu vodstvu Strokovne komisije Sve-
tek-Uratnik-Golmajer.

Opozicija je bila močnejša kakor 423 proti
4588 glasov, opozicija je tvorila namreč največ or-
ganizacije in je štela de facto najmanj 1300 do
2000 glasov. Če odštejemo od 4588 približno 2000

UPTON SINCLAIR:

132. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France je mislil, da bolečina raste z vsakim
momentom. Nikdar se mu ni sanjalo, da more člo-
vek toliko časa prenašati muko, ki reže in žge z
belim plamenom. Škrtal je z zobmi, grizel jezik in
ga pregriznil in mletel je svoj obraz ob mrzli kamen
na tleh. Vse, vse, naj pride kar boče za odmor —
magari nova bolečina, samo da pozabi na grozno
muko v ramah, laktih in zapetih. Ampak odmora
ni bilo: njegov duh se je vrtel in držal udarce v
brezdanjem prepadu in iz globočin je slišal Per-
kinsov glas kakor iz daljnega gorskega vrha:
»Povej, povej, če ne, hoš trpel tako vso noč!«

Ni bilo tako vso noč. Perkins se je zopet
utrudil stati na eni nogi in vedel je, da poročnik
čaka gori in se morda čudi, zakaj vzame par vpra-
šanj toliko časa. France je slišal glas z daljne gore:
»Ne bo nič: treba ga je nekoliko privzdigniti«. Per-
kins je vzel iz žepa močno vrv, katere eden kon-
ec je čvrsto privezal na Kremenova ročna palca,
drugi konec je pa napeljal skozi železen obroček
na stropu ječe — katerega je tja zabil vsekakor
kak agent carja v interesu demokracije. Druga dva
sta vzdignila Franceta, tako da so se njegove noge
umaknile s tal, nato pa sta privezala vrv. France
je visel z vso težo svojega telesa za palca ukle-
njenih rok na svojem hrbtu.

Trije mučitelji so se zdaj lahko odpočili. Fran-

ce jim ni več dal nobenega dela ne sitosti — iz-
vzemši če so mogli mirno gledati strašno prikazen:
krčevito se zvijajoče se telo z višnjem obrazom
in prigriznjem, krvavim jezikom, ki je viselo na
stropu ječe. Obratili so ga, da je bil njegov obraz
obrnjen k steni, in drugega ni bilo nič slišati ka-
kor stokanje mučenika, ki je pa postajalo vedno
slabše, kljub temu ni bilo nič manj groznejše — je-
čanje, ki ni hotelo prenehati in bilo je neritmično,
kakor da kruli cela čreda napol zaklanih zverin.

Minute so tekale in Perkinsova nestrpnost je
rastla. Njegovi živci so sicer prenesli vse glasove
mučenega bitja, kajti ni bilo prvič, da je počenjel
to reč; doma v Ameriki je na ta način krotil mar-
sikatega člana I. W. W. Ampak zdaj je obljubil
poročniku, da dobi iz jelnika informacije in nje-
gova služba je bila v nevarnosti. Zdajpazdaj je
vprašal Franceta: »Ali poveš?« Ko pa France le
ni hotel povedati, je trinog končno dejal pomaga-
čema: »Poskusiti moramo še z zdravilom vode.
Connor, prinesi par vrčev vode in lijak dobre me-
re«.

»Da, gospod«, je odgovoril bivši tat in odšel.
Tedaj se je Perkins zopet obrnil k svoji žrtvi.

»Čuj, ti malo, hudičevo leglo! Zdaj poskusim
neka nova, kar te gotovo zlomi. Bil sem v ar-
madi na Filipinih in videl čudoviti uspeh tega zdra-
vila v vseh slučajih: ni bilo človeka, ki bi bil pre-
nesel. In zdaj si ti na vrsti. Nalijemo te z vodo in
odmakal se boš več ur. in potem bomo zopet do-
lili in to se bo ponavljalo dan in noč, dokler se
ti ne razveže pasji jezik. Premislil se torej, dokler

je še čas, kajti potem, ko boš poln vode, ne bo
tako lahko«.

France se je upiral z obrazom ob steno in
agonija njegovih trpinčenih palcev je bila kakor
noži, zasajeni v telo. Slišal je grozno nove muke
in zopet je njegova duša vpila po odmoru za vsa-
ko ceno.

France je bojeval bitko, kakršno malokdaj bo-
juje mož — bitko vesti s slabostjo mesa. Povedati
ali ne povedati! Siromašno, trpinčeno telo je tulilo:
Povej! Toda duh je s slabim glasom ponavljal:
Ne, ne, ne! Tako je trajala bitka, nikdar končana.
Vsako trenutje je bila nova agonija in — nova iz-
kušnjava. Zakaj bi ne bi povedal? Zato, ker bi iz-
dal Kalenkin! In Kalenkin je sodrug! Toda Rus
je morda že zapustil mesto, mogoče je že umrl za
jetiko, lahko je slišal o Francetovi aretaciji in po-
begnil... Morda ne bodo mučili Kalenkin kakor
njega mučijo, ker ni vojak; mogoče ga le zapro in
obdrže v ječi, drugi bodo pa nadaljevali propagan-
do. Morda —

Ampak slabi glas Francetove duše je šepetal:
Nikar! Ti si revolucija! Ti si socialna pravica, ki
se bori za življenje! Ti si humaniteta, ki je zazrla
luč in zdaj se trudi, da doseže svoj cilj in obrne
hrbet starim strahotam! Ti si Jezus na križu — in
če padeš, svet se pogrezne nazaj v spono morda
za vedno. Drži se! Ne omahaj! Trpeli moraš vse
to! In to! Večno moraš trpeti, ako je treba... Ne
povej!

[Dalje prih.]

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najbolše in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

glasov od zamudnikov, tedaj ugotavljamo, da je bilo jedro organizacij v Sloveniji na strani opozicije. Vzrok, da je glasovalo samo 425 proti zaupnici, je ta, da so bili nekateri delegatje izmed opozicije usmiljeni tako, da niso vzdignili svoje glasovnice niti za niti proti, vse take je prišel konferenčni predsednik Petejan med zaupničarje.

Delitev oblastnih odborov se je smatrala za neekonomno in je bila rešena v odseku sporazumno z „večino“ in z opozicijo, tako so se tudi razne resolucije izdelale sporazumno, seveda tedaj, ko je opozicija dosegla, da projektirana nevtalilita zgine. Volitev novega odbora se je izvršila na ta način, da se ni nominiral za predsednika ali tajnika nihče, marveč se bosta zadnja konstituirala šele na seji, ko prevzame novi odhod upravne posle.

Razno.

V Ljubljani se je 19. t.m. otvorila borza in sicer v poslopiju Filharmonijske družbe. Bavila se bo predvsem s kupčijami v lesni stroki.

Srečno poglavarstvo v Celju nam je poslalo sledeči dopis: Zdravje je sedaj radi kužnih bolezni v veliki nevarnosti. Škratitica razsaja po naših in bližnjih krajih že priločno dve leti, legar se pojavlja že celo leto v posameznih slučajih, griža pa največ v poletju in jeseni. Škratinka se loti otrok, legar in griža pa ljudi vsake starosti. Le redkokdaj se ozdravijo te bolezni brez hudih posledic, navadno zapustijo trajno oslabeње telesa, od 100 bolnikov pa jih celo 10 umrje. Škratinko spoznamo po tem, da otroka prične boleti vrat, da začne bljuvati in postaja rdeč po vsem telesu. Grižo spoznamo po tem, da ima človek hude bolečine v črelih, hudo drisko itd. Pri legarju pa začne boleti glava, človeka kuha huda vročina tako, da se mu blede in leži nezavesten po cele dneve in tedne. Spoznati gotovo te bolezni — posebno v začetku — pa je mogoče le zdravniku.

V sedanjem nevarnem letnem času pokličite torej zdravnika, tudi pri boleznih, ki še niso hudo nastopile, saj ne veš, kaj še lahko nastane. Najbolje pa je, če oddate bolnike pri katerih je nastal sum, da so oboleni na kužni bolezni, takoj v bolnišnico. Taki bolniki se zdravijo v bolnišnici brezplačno, imajo hrano in zdravnika zastoj, ravna se z njimi človekoljubno, ozdravi se jih mnogo, ki bi drugače gotovo umrli. Bolnišnica zasluži torej vse zaupanje in je vsak strah pred njo popolnoma neutemeljen. Važno pa ni samo to, da bolnik ozdravi, temveč tudi to, da ne okuži drugih ljudi.

Kakor nastane žito iz semena, tako nastanejo kužne bolezni iz kužnega semena, ki pride v človeka in se zaredi. Pri škratitici je največ kužnega semena v luskinah, ki se nahajajo na koži bolnikov, ko se lupijo. Te luske pridejo v prah in s prahom v usta in pljuča drugih otrok, ter povzročijo bolezni v vratu, pozneje pa po vsem telesu.

Kužne bolnike moramo takoj spraviti v posebne sobe, kjer so osamljeni, če pa to ni mogoče, jih spravimo v bolnišnico. Noben razumni človek se temu ne protivi, ker to ni samo dobro za bolnika, temveč tudi za druge ljudi. Ni vseeno če zbolijo v hiši samo ena oseba, ali pa vse osebe. Če oddamo takoj ko prvi zbolijo, tega v bolnišnico, obvarujemo vse sstanovalec okuženja in bolezni.

Oblasti čuvajo, da prebivalstvo ne zbolijo na kužnih boleznih, ter zasluži vse zaupanje in podporo prebivalstva. Pomagati morejo oblasti pa le, če pravočasno zvedo za kužne bolnike. Zato mora vsak, ko izve za kužno bolezen, slučaj takoj naznani županstvu, ki naznani zopet obolele politični oblasti, da pride ta na pomoč. Če pride torej od politične oblasti zdravnik v vašo hišo, smatrajte, da prihaja k vam kot prijatelj. Vsak od vas, ki se potruji, da vse to dobro razume, in se po tem ravna, stori zaslužno delo in koristi sebi in vsej javnosti.

Zakon o pobljanju korupcije, ki ga vlada pripravlja in o katerem smo včeraj par besed omenili, ima med drugimi tudi to določbo, da bodo protikorupcijske komisije preračevale imetja vseh bivših in aktivnih ministrov in jim bodo ta imetja zaplenile, če so sumljivega izvora. Smo radovedni, kaj poreče Tone Kristan na to.

„Male antanta“ — ta še vedno živi! — se sestane 27. t.m. v osebi jugoslovanskega, češkoslovskega in rumunskega ministra za zunanje zadeve v Ljubljani.

Delavci beograjske mestne elektrarne so zastavkali, ker jim mestna uprava ne dovoli 30% poviška na plači. Teh delavcev je okoli 150 in zaslužijo dnevno od 28 do 60 Din, v Beogradu dnevno od 28 do 60 Din!! Mestna uprava namerava namesto stavkajočih sprejeti druge delavce. Za na-

meček hujša še vlado, da je stavka političnega značaja in ministrski svet, ki se je bavil sam s to stavko, pravijo, da je tudi tega mnenja. Seveda, 28 do 60 Din na dan, to je velik politikum. Pri anarhistih bi ga podčrtali z bombo.

Stavka je izbruhnila tudi v bečinski cementni tovarni in to zato, ker je uprava znižala plače za 10%, odpustila vse zaupnike in neke delavce, ki so bili že 30 let v službi. Stavka 1000 delavcev. Zdaj se pričinja za podjetnike sezona, ko je v njihovem interesu, da stavke izzevejo. In kako ste, delavci, proti temu zavarovani? S kakšno organizacijo?

Na Dunaju so otvorili kongres za mednarodno pravo.

V Avstriji kroži sedaj za 7.615.559.205.900 Ka papirnega denarja.

Zopet korupcijska afera na Češkoslovaškem. V Bratislavi so odkrili veliko špekulacijsko afero, ki je državo oškodovala za 80 milijonov Kč z dražjim prodajanjem sena za erar. To je na Češkoslovaškem dobro, da pridejo vsi razkrinkani pošteni-jakoviči takoj na zatožno klop brez ozira na svoj socialni položaj in strankarsko pripadnost. Tam se korupcije razkrivajo, dočim so se pri nas doslej pokrivalo.

Ko so našli Matteottijevo truplo, je bilo tako razkrojeno, da bi ne mogli ugotoviti njegove identitete, če bi ga Matteottijev zobozdravnik ne spoznal po zlatem zobu v gornji čeljusti, drugi njegovi znanci pa po stari brazgotini na roki.

Vročekrvne ženske so Neapolitanke. Dve damici iz „boljše družbe“, Concetta Palmira in Marija Maschino, sta se zaljubili obe v istega fanta. Ker je dvoženstvo v Italiji prepovedano in ker še iz drugih razlogov takšna rešitev ni priročna, sta si napovedali dvobojo na sablje. Zmagala je lepa Palmira. Marijo so prepeljali v špital, Palmiro v keho. Če je bil oboževani fant pri dvoboju navzoč, o tem nič ne poročajo. Najbrže se je takrat s tretjo dobro imel.

Erzbergerjevi morilci so bili izsledeni sedaj na Madjarskem in sicer po zaslugi socialistične „Nepszave“. Nemška vlada zahteva njih izročitev. Ogrska se pa brani, češ, da so to politični zločinci, ki jih ni dolžna oddati in sploh dementira z neumnimi sofizmi, da bi to Erzbergerjevi morilci bili.

Umrli je slovit nemški filozof in socialni pedagog Natorp v dobi 70 let. Natorpa je filozofski študij privedel do socializma.

Monakovski občinski svet, ki sestoji po večini iz socialistov, se je sprl z bavorsko vlado in sicer zato, ker ne mara več prispevati svojega dela za vzdrževanje monakovske policije. Ta svoj odlok utemeljuje občinski svet s tem, da nima do policije radi njenega antirepublikanskega, reakcionarnega nastopanja nobenega zaupanja. Bavarska vlada meni obč. svet prisiliti k temu, da bo svoj del prispeval.

Francozi so že začeli izpraznjevati zasedeno nemško ozemlje, v kolikor je bilo to določeno na londonski konferenci. Izpraznjevanje se godi brez incidentov. Posledica londonske konference je tudi ta, da ustavljajo Francozi sodna postopanja proti Nemcem, ki so zagrešili kak politični greh proti zasedbenim oblastim, in jih izpuščajo.

Draginja se pojavlja tudi na Francoskem, samo da je tam vlada v takih stvareh nekoliko hitrejša nego so naše vlade in je že dala v poslanski zbornici sprejeti vse mere proti dviganju krušnih cen. Nalazč zaradi teh mer je vlada sklicala tudi senat, da jih odobri. Tako je na Francoskem, kjer je republika in kjer parlamenti niso samo zato tukaj, da bi se v njih postavljale posamezne stranke s svojimi korumpiranimi partizanstvi.

Zadružna internacionala bo imela svoj kongres v dneh 1. — 5. t. l. in sicer v Gentu na Belgijem.

Macedonalci odpotuje 26. t.m. na sejo Zveze narodov v Ženevo. V ta namen se je odločil skrajšati svoj dopust.

Tudi na Angleškem brezposelnost nekoliko narašča, 11. avg. jih je bilo 1.091.700, to je 11.466 več nego 4. avgusta.

Komunisti na Angleškem nimajo nobenega pravega pomena. V prejšnjem parlamentu so imeli še enega celega poslanca, v sedanjem sploh nobenega, tako so se skrhili. Te dni so se odločili začeti z večjimi akcijami. Prva je bila ta — sploh prvič odkar so komunisti na Angleškem — da so v Liverpoolu priredili cestno demonstracijo. In sicer proti uvedbi brezdelnih šihlov. Demonstracije se je udeležilo kakih 20.000 oseb.

Afganistanski vstaji so obkolili glavno mesto Kabul, v katerem se nahajajo vsi člani vlade.

Najvišjo stopnjo človeške pokvarjenosti predstavlja danes nacionalistično gibanje vsega sveta. Ameriški fašisti niso nič boljši nego vsi drugi. Te dni so člani ameriškega Ku-kluks-klana z žarečim železom zaznamovali na čelu in praih izdajatelja francoskega lista „Tribune“ na Rhode-Islandu, ker se je baje nepoklicen vmešaval v posle njih organizacije. Surovost in strah pred javnostjo: to sta tisti dve zdravili, s katerim meni fašizem odreševati narode.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

PRVE POŠTNE ZNAMKE.

Večini ljudem, ki si pošiljajo pisma drug drugemu, ne pride niti na um, da so tudi poštne znamke iznajdba, kakor vsaka druga reč.

V starodavnih časih so posebni kurirji prenašali sporočila in ukaze svojih poveljnikov njihovim zaveznikom. Najprimitivnejša pošta ima svoj začetek v vojnah. Raznašanje vesti pa so dolgo pozneje med civilnim prebivalstvom vršili berači, kramarji, vagabundi in podobni karakterji. Listov ni bilo, in kar je bilo takrat spisanega, so znali čitati le zelo učeni ljudje. Tiskarna je bila takrat popolnoma nepoznana beseda.

Prve pismonoše je imel na dvoru angleški kralj Henry III. v 13. stoletju. Pisma so se dostavljala iz kraljeve pisarne le dvorjanom, visokim uradnikom in plemičem. Pravijo, da je bil to začetek modernega poštne sistema.

Nemci trdijo, da je prvo regularno pošto organiziral grof Roger Thurn. Stari zapiski pripovedujejo, da je grof s svojo pošto pridobil precej imetja, ker je njegov poštni sistem postal prav dobičkanosno podjetje. Ampak ne kralj Henry III. niti grof Roger Thurn nista poznala še poštne znamk.

Leta 1650. je v Franciji Jean de Villayer ustanovil takozvano „la petite poste“. Na raznih krajih Pariza je pritril plsemške nabiralnike in kdor je hotel oddati pismo v njegov nabiralnik, je moral kupiti njegov ovoj, katerega je prilepil na pismo, ker bi drugače ne bilo odposlano. Ta ovoj je plačal poštne stroške in donášal ustanovitelju tudi dobiček. Ampak Villayerjev poštni sistem je obsegal le nekatere dele Pariza.

Poštni sistemi se do leta 1690. niso nič spremenili, ker jih sploh bilo ni, v našem pomenu besede. Omenjenega leta pa je neki Robert Murray v Londonu, po poklicu tapetnik, organiziral prvo regularno pošto. Njegovo delo je nadaljeval William Docwra in kolikor so raziskovalci mogli dognati, je bila na tedenjnih pismih edina reč, podobna današnjim, poštne pečat. Prve poštne znamke je pa uvedla angleška vlada, katere je designiral Sir Rowland Hill, ki je napravil tudi načrt za njihovo porabo in prodajo.

Od takrat do danes se je v poštne obratu marsikaj izpremenilo. Pisal je malokdo in pošta ni imela veliko dela. Danes se v samih Združenih državah odpošlje vsako uro in v vseh dnevih leta, en milijon štiri sto tisoč pisem. Izračunajte, koliko pisem se odpošlje vsaki dan in koliko vseh skupaj na leto. Dobili boste ogromno število, da je navaden človek ne more niti pojmiti.

Za časa Franklina je bila ameriška pošta še privatna ustanova. Pismo je moralo biti oddano odprto in poštni uradniki so prešteli liste v pismu. Na temelju teh so računali poštino, ki je bila 10 centov za en list in 20 centov za dva lista na prvih 50 milj razdalje. Za drugih 50 milj je bilo treba plačati 10 ali 20 centov več, kar je bilo odvisno od prometnih potov. Danes odpošljete lahko pismo v najskritejši in oddaljenejši kotiček Unije za 2 centa poštine.

Na leto se porabi v Zd. državah štirinajst tisoč milijonov poštne znamk, 57 milijonov znamk za brzodostavna pisma, tisoč milijonov poštne dopisnic in razun teh še razne druge znamke. Razen pisem pošilja pošta še na milijone izvodov raznih listov in revij vsaki teden, ki plačujejo poštino od teže in po zonah (drugi poštni razred). Tudi parcelna pošta ima vsako leto večji promet. Kaj bi bil svet brez pošte? In vendar so bili časi, ne še tako dolgo nazaj, ko je ni bilo.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. d.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Beraot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

22. VIII. Tiskarna bratov Rumprer v Krakovu, 1100